

سخن سردبیر

در دنیای امروز سلامت فقط نداشتن بیماری نیست، بلکه بنا به اعلام سازمان جهانی بهداشت، سلامت یعنی داشتن حالتی از رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی و حتی معنوی.

در طب سنتی ایران نیز که میراثی گرانقدر از چند هزار سال تجربه عملی و مراوده علمی با دیگر مکاتب پزشکی مطرح در عهد باستان است، این نکات به خوبی مورد توجه قرار گرفته است.

طب سنتی ایران مکتبی است که توجه عمده‌اش به حفظ سلامتی است، تا آنجا که حکما و دانشمندان طب سنتی ایران در تعریف طب نیز تقدم حفظ سلامتی و تندرستی را بر بازگرداندن سلامتی لازم دانسته‌اند. روش‌های درمانی این مکتب در برخی بیماری‌های شایع و همچنین بعضی از معضلات پزشکی مؤثر بوده و معمولاً عوارض و صدمات ناشی از آن نیز کم‌تر می‌باشد.

مکتب طب سنتی ایران با دیدگاه خاص خود به انسان می‌نگرد و علیرغم توسعه مکاتب مختلف پزشکی، کارایی خود را در بسیاری از مسائل پزشکی به عنوان روش برتر حفظ کرده و می‌تواند در کنار دیگر مکاتب نوین پزشکی به جامعه بشری خدمت نماید.

طب سنتی ایران به دو بخش عمده قابل تقسیم است:

۱- طب سنتی مکتوب؛

۲- طب سنتی شفاهی.

طب سنتی مکتوب شامل کتب و رسالات حکمای ایرانی است که هزاران مجلد

کتاب ارزشمند را به خود اختصاص داده است.

این مجموعه عظیم شامل کتاب‌های مختلف در زمینه تشریح، کلیات، مفردات، قرا‌بادین، تشخیص و درمان است که برخی از آن‌ها عبارتند از: «قانون در طب» ابن سینا، «شرح اسباب و علامات» نفیس بن عوض کرمانی، «الحاوی» محمد بن زکریای رازی، «الاعراض الطبیه» سیداسماعیل جرجانی، «کتاب الملکی» علی بن عباس اهوازی، «فردوس‌الحکمه» علی بن ربن طبری، «الأبئیة عن حقائق الأدوية» ابومنصور هروی، «خلاصة‌التجارب» بهاء‌الدوله رازی طرشتی، «رساله افیونه» و «رساله آشک» عمادالدین شیرازی، «اختیارات بدیعی» انصاری شیرازی و

طب سنتی شفاهی شامل تجربیات و اطلاعاتی است که سینه به سینه و از نسلی به نسل دیگر انتقال یافته و حاوی روش‌های مختلف بهداشتی و درمانی می‌باشد. ایران به دلیل سابقه تاریخی طولانی، اقوام، نژادها و زبان‌های مختلف و اقلیم‌های متفاوت، کشوری آکنده از تجربیات، آرا و عقاید طبی شفاهی می‌باشد موضوعی که شماره ششم فصلنامه تاریخ پزشکی به آن اختصاص یافت. تدوین این قسمت از طب سنتی ایران که امروزه تحت عناوین گیاه‌شناسی بومی (Ethnobotany)، فارماکولوژی بومی (Ethnopharmacology) و طب بومی (Ethnomedicine) مورد توجه جهانیان است، از اهمیت خاصی برخوردار است که جمع‌آوری این تجربیات ضروری می‌باشد. (برگرفته از کتاب «دهکده سلامتی» دکتر محسن ناصری، انتشارات طب سنتی و مکمل، چاپ اول، سال ۱۳۸۴، صص ۳۱-۴)

یکی از اهداف اصلی این فصلنامه، توسعه فرهنگ آشنایی با مکتب پزشکی ایران یا طب سنتی ایران است. در این راستا مطالب و مقالات مدون پژوهشگران و علاقمندان به این حوزه، به خصوص مقالات متخصصین محترم این رشته مورد پذیرش و چاپ قرار می‌گیرد.

خوشبختانه مقالات زیادی در حوزه طب سنتی ایران به خصوص با رویکرد علمی و پژوهشی در حوزه‌های طب مکتوب و شفاهی به دفتر این فصلنامه واصل می‌گردد و پس از داوری به مرحله انتشار و نمایه‌شدن می‌رسد. باشد که این توفیق همچنان استمرار یابد.

سردبیر